

Międzynarodowa Komisja Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem
Internationale Kommission zum Schutz der Oder gegen Verunreinigung
Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním

Wstępny przegląd istotnych problemów gospodarki wodnej stwierdzonych na Międzynarodowym Obszarze Dorzecza Odry na potrzeby trzeciego cyklu planowania zgodnie z RDW

Dokument do konsultacji społecznych według Artykułu 14 Dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (RDW)

Stan: 20 grudnia 2019

Spis treści

1. Wprowadzenie....3
2. Kompetencje na Międzynarodowym Obszarze Dorzecza Odry....4
3. Do jakich dokumentów i w jakim terminie można zgłaszać uwagi?....4
4. Gdzie znajdują się dokumenty do konsultacji?....5
5. Co musi zawierać stanowisko z uwagami?....6
6. Do kogo kierować uwagi?....6
7. Co dalej?....6
8. Dalsze informacje dotyczące istotnych problemów gospodarki wodnej na MODO....6

Załącznik 1: Wstępny przegląd istotnych problemów gospodarki wodnej stwierdzonych na Międzynarodowym Obszarze Dorzecza Odry....8

Załącznik 2 Instytucje właściwe do kontaktu w ramach konsultacji społecznych dokumentów na poziomie krajowym (poziom B) w dorzeczu Odry w Polsce, Niemczech i Republice Czeskiej....10

1. Wprowadzenie

W 2009 roku został opracowany pierwszy „Międzynarodowy Plan Gospodarowania Wodami dla Międzynarodowego Obszaru Dorzecza Odry" na okres planowania 2010 – 2015. Plany gospodarowania wodami są weryfikowane i poddawane aktualizacji cyklicznie co 6 lat. W związku z powyższym oraz ze względu na to, że do końca 2015 roku jeszcze nie wszystkie jednolite części wód osiągnęły wymagane cele RDW WE, pierwszy Plan Gospodarowania Wodami został zaktualizowany oraz był dalej opracowywany na potrzeby kolejnego okresu planowania, tj. na lata 2016-2021 i opublikowany w grudniu 2015 roku.

W zaktualizowanym drugim Planie Gospodarowania Wodami dla Międzynarodowego Obszaru Dorzecza Odry (MODO) (okres planowania 2016-2021) założono, że 29% jednolitych części wód powierzchniowych na MODO w wyniku realizacji opracowanych programów działań osiągnie do 2021 roku dobry stan/potencjał ekologiczny. Dla pozostałych jednolitych części wód powierzchniowych, które prawdopodobnie nie osiągną celów środowiskowych RDW do 2021 roku, zastosowano derogacje (przedłużenie terminu, mniej surowe cele środowiskowe, nowe zmiany w charakterystyce fizycznej). Udział jednolitych części wód podziemnych, które osiągną dobry stan do roku 2021, wynosi 65%, natomiast dla pozostałych jednolitych części wód podziemnych, podobnie jak w przypadku wód powierzchniowych, wyznaczone zostały derogacje (przedłużenie terminu, mniej surowe cele).

W ramach odbywającej się co sześć lat weryfikacji i aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami dla MODO, zanim zostanie zatwierdzony i opublikowany plan, zostały zaplanowane następujące kroki, uwzględniające włączenie społeczeństwa w ten proces:

– Od **22 grudnia 2018 r. do 22 czerwca 2019 r.** była możliwość zajęcia stanowiska dot. **harmonogramu i programu prac** związanych z aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami na trzeci cykl planowania.
– Od **22 grudnia 2019 r. do 22 czerwca 2020 r.** będzie okazja, aby odnieść się do **istotnych problemów gospodarki wodnej** na MODO.
– Od **22 grudnia 2020 r. do 22 czerwca 2021 r.** będzie możliwość zgłoszenia swoich uwag do projektu **Planu Gospodarowania Wodami** dla MODO na trzeci cykl planowania.

Znajdująca się obecnie w przygotowaniu aktualizacja Planu Gospodarowania Wodami dla MODO na trzeci cykl planowania (lata 2022-2027) będzie zawierać informacje na temat aktualnego stanu oraz ustalonych celów środowiskowych dla poszczególnych jcw powierzchniowych i podziemnych całego dorzecza Odry, a także znajdzie się w nim streszczenie niezbędnych działań, które należy wdrożyć w celu utrzymania lub poprawy jakości jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych

RDW umożliwia każdemu obywatelowi z osobna, przedstawicielom interesów różnych grup społecznych oraz wszystkim użytkownikom wód aktywne włączenie się w ten proces.

Niniejszy dokument zawiera informacje na temat możliwości uczestnictwa opinii publicznej w weryfikacji kolejnej aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami dla MODO zgodnie z RDW. Kolejne rozdziały opisują bardziej szczegółowo proces konsultacji społecznych w ramach wdrażania RDW WE oraz wymagania, które należy uwzględnić przy zgłaszaniu uwag.

2. Kompetencje na Międzynarodowym Obszarze Dorzecza Odry

Obszar dorzecza Odry jest obszarem dorzecza o charakterze międzynarodowym. Rozciąga się na terytorium trzech państw – Polski, Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Czeskiej. W niemieckiej części MODO mają udział trzy kraje związkowe (Brandenburgia, Meklemburgia–Pomorze Przednie oraz Saksonia).

Wdrażanie RDW WE w ramach Międzynarodowego Obszaru Dorzecza Odry odbywa się na różnych poziomach:

2.1 Poziom międzynarodowy (poziom A)

Aby przedstawić proces planowania w skali ponadkrajowej w obrębie całego MODO, opracowywane są wspólne dokumenty na tzw. „poziomie A". Konieczność ich opracowywania wynika z przepisów zawartych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW), a ich celem jest wspólne rozwiązywanie kwestii, które należy koordynować na poziomie międzynarodowym. Dokumenty te mają charakter ogólny, charakteryzują się najmniejszym stopniem szczegółowości i są sporządzane wspólnie przez trzy państwa (Niemcy, Czechy, Polskę) w ramach Międzynarodowej Komisji Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem (MKOOpZ).

2.2 Poziom krajowy (poziom B)

Na poziomie poszczególnych państw (Polska, Niemcy, Republika Czeska) na MODO (poziom B) udostępniane są społeczeństwu bardziej szczegółowe dokumenty.

W polskiej części MODO prace polegające na przygotowaniu dokumentów planistycznych stanowiących podstawę do opracowania drugiej aktualizacji PGW prowadzi Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, natomiast konsultacje społeczne wymagane przepisami RDW prowadzi minister właściwy ds. gospodarki wodnej.

W Niemczech, ze względu na system federalny, za wdrażanie RDW WE odpowiedzialne są kraje związkowe. W niemieckiej części MODO wdrażanie RDW WE koordynowane jest w przypadku krajów związkowych Brandenburgii, Meklemburgii-Pomorza Przedniego oraz Wolnego Państwa Saksonii przez koordynatora ds. Odry. Oprócz dokumentów międzynarodowych opracowywanych na poziomie A powstają również raporty krajowe.

W czeskiej części MODO prace koordynują Ministerstwo Środowiska oraz Ministerstwo Rolnictwa Republiki Czeskiej. Oprócz krajowego Planu Gospodarowania Wodami dla czeskiej części MODO (poziom B) opracowywane są plany gospodarowania wodami dla tzw. podzlewni w dorzeczu Odry (poziom C), które wykazują największy stopień szczegółowości.

3. Do jakich dokumentów i w jakim terminie można zgłaszać uwagi?

3.1 Konsultacje społeczne na poziomie międzynarodowym (poziom A)

Poniższa tabela zawiera informacje o rozpoczęciu oraz czasie trwania procesu konsultacji społecznych.

RDW wymaga zapewnienia okresu przynajmniej sześciu miesięcy na zgłaszanie pisemnych uwag ze strony opinii publicznej przez opinię publiczną.

Proces konsultacji społecznych	2018/19	2019/20	2020/21
Harmonogram i program prac związanych z aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami dla Międzynarodowego Obszaru Dorzecza Odry wraz z zestawieniem działań, które należy przeprowadzić w drodze konsultacji społecznych	22.12.2018 do 22.06.2019		
Wstępny przegląd istotnych problemów gospodarki wodnej stwierdzonych na Międzynarodowym Obszarze Dorzecza Odry		22.12.2019 do 22.06.2020	
Projekt aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami dla Międzynarodowego Obszaru Dorzecza Odry na trzeci cykl planowania			22.12.2020 do 22.06.2021

W trakcie niniejszych konsultacji społecznych będzie możliwość odniesienia się do „Wstępnego przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej stwierdzonych na Międzynarodowym Obszarze Dorzecza Odry", który zawarty jest w **załączniku 1**.

Do niniejszego dokumentu można zgłaszać swoje stanowiska w terminie do 22.06.2020 r.

3.2 Konsultacje społeczne na poziomie krajowym (poziom B)

W Polsce konsultacje społeczne na poziomie B dotyczące dokumentu krajowego tj. harmonogramu i programu prac związanych z aktualizacją planu gospodarowania wodami zostały przeprowadzone w terminie od 10 stycznia 2017 r. do 15 września 2017 r. Konsultacje społeczne przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej zostały przeprowadzone w terminie od 2 grudnia 2019 r. do 2 czerwca 2020 r., a projektów II aPGW w terminie od IV kwartału 2020 r. do I kwartału 2021 r.

W Niemczech w trzech krajach związkowych mających udział w dorzeczu Odry (Brandenburgii, Meklemburgii-Pomorzu Przednim oraz Saksonii) konsultacje społeczne przeglądu na poziomie B odbywają się w tym samym terminie co konsultacje dla Międzynarodowego Obszaru Dorzecza Odry na poziomie A.

W Republice Czeskiej projekt „Wstępnego przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej" na poziomie B zostanie udostępniony do konsultacji społecznych w dniu 22.12.2019 na okres sześciu miesięcy.

4. Gdzie znajdują się dokumenty do konsultacji?

Wszystkie dokumenty do konsultacji na **poziomie A** udostępniane są bezpośrednio na stronach internetowych MKOOpZ. Oprócz tego można je otrzymać do wglądu dokumenty w formie papierowej w siedzibie Sekretariatu MKOOpZ:

Międzynarodowa Komisja Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem
ul. M. Curie – Skłodowskiej 1
50-381 Wrocław
www.mkoo.pl
sekretariat@mkoo.pl

Informacje na temat krajowych planów oraz dokumentów do konsultacji dla MODO w Niemczech, Republice Czeskiej i Polsce (**poziom B**) dostępne są za pośrednictwem linków do stron internetowych właściwych władz/instytucji w tych krajach, zestawionych w **załączniku 2**.

5. Co musi zawierać stanowisko z uwagami?

Abyśmy mogli w należyty sposób opracować Państwa uwagi, przedłożone stanowisko powinno zawierać następujące dane *:

- imię i nazwisko oraz adres, nazwę i adres związku/organizacji bądź instytucji, które Państwo reprezentują,
- nazwę Państwa instytucji lub nazwę oraz siedzibę w przypadku osób prawnych.

Ważne jest, aby stanowiska/uwagi składane były na piśmie. Można to uczynić drogą pocztową lub elektroniczną (sekretariat@mkoo.pl). Podpis elektroniczny nie jest w tym przypadku wymagany.

* Polityka prywatności i bezpieczeństwa: http://mkoo.pl/index.php?mid=39&lang=PL

6. Do kogo kierować uwagi?

Uwagi do dokumentów poddawanych konsultacjom społecznym na międzynarodowym poziomie A należy przesyłać na adres Sekretariatu MKOOPZ (patrz punkt 4).

Natomiast stanowiska i uwagi do dokumentów poddawanych konsultacjom społecznym na krajowym **poziomie B** należy przesyłać bezpośrednio do kompetentnych instytucji wymienionych w **załączniku 2**.

7. Co dalej?

Wniesione uwagi i opinie do wstępnego przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej zostaną przez właściwe organy zweryfikowane, ocenione i w uzasadnionych przypadkach uwzględnione. Na podanych stronach internetowych będą podawanie krótkie informacje dotyczące uzasadnienia uwzględnienia zgłoszonych uwag i opinii. Przepracowana wersja wstępnego przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej dla Międzynarodowego Obszaru Dorzecza Odry również zostanie opublikowana na podanych stronach internetowych.

Kolejny dokument do konsultacji społecznych - projekt aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami dla MODO na trzeci cykl planowania (lata 2022-2027) – zostanie opublikowany na stronie internetowej MKOOpZ w terminie podanym w **punkcie 1**.

8. Dalsze informacje dotyczące istotnych problemów gospodarki wodnej na MODO

W czerwcu 2013 roku MKOOpZ opublikowała „Strategie wspólnego rozwiązywania istotnych problemów gospodarki wodnej na Międzynarodowym Obszarze Dorzecza Odry". Strategie te posłużyły również identyfikacji obszarów problemowych na MODO w ramach przygotowań do opracowania drugiego Planu Gospodarowania Wodami dla MODO przewidzianego na lata 2015-2021. Zawierają one założenia dotyczące skoordynowanego podejścia do opracowywania poszczególnych problemów oraz propozycje rozwiązań ujęte w programach działań.

Po opublikowaniu drugiego Planu Gospodarowania Wodami dla MODO pod koniec 2015 roku sprawdzono ponownie, czy omawiane aspekty problemowe w dalszym ciągu mają znaczenie ponadregionalne

w skali całego MODO, czy też są istotne jedynie na poziomie regionalnym dla określonych obszarów, co jednak również może wymagać transgranicznych rozwiązań w obrębie poszczególnych regionów. Uznano, że dwa **ponadregionalne** problemy gospodarki wodnej nadal są istotne dla MODO.

W celu ich opracowania przeanalizowano w roku 2018 podejścia do poszczególnych strategii, które zostały zaktualizowane i rozwinięte pod względem merytorycznym. Powinny być one wykorzystane przede wszystkim do przygotowania trzeciego Planu Gospodarowania Wodami dla MODO na lata 2022 – 2027. Strategie znajdują się w zakładce „Publikacje" na stronie internetowej MKOOpZ (http://mkoo.pl/index.php?mid=4&aid=1072&lang=PL).

Załącznik 1: Wstępny przegląd istotnych problemów gospodarki wodnej stwierdzonych na Międzynarodowym Obszarze Dorzecza Odry

Zgodnie z art. 14 RDW WE państwa członkowskie Unii Europejskiej – Rzeczpospolita Polska, Republika Czeska oraz Republika Federalna Niemiec - zobowiązane są do opublikowania do 22 grudnia 2019 r. wstępnego przeglądu istotnych problemów gospodarki wodnej stwierdzonych na Międzynarodowym Obszarze Dorzecza Odry i przedłożenia go społeczeństwu, w tym użytkownikom wód, w celu zgłaszania uwag.

Ustalenie istotnych problemów gospodarki wodnej na poziomie Międzynarodowego Obszaru Dorzecza Odry, podobnie jak sporządzenie planu gospodarowania wodami na trzeci cykl planowania 2022-2027, koordynowane będzie przez dane kraje członkowskie w ramach Międzynarodowej Komisji Ochrony Odry przed Zanieczyszczeniem.

Umawiające się Strony MKOOpZ zidentyfikowały na potrzeby trzeciego cyklu planowania gospodarowania wodami (2022-2027) następujące istotne problemy gospodarki wodnej.

I. Istotne problemy gospodarki wodnej o znaczeniu ponadregionalnym

Na poziomie Międzynarodowego Obszaru Dorzecza Odry dwa istotne problemy gospodarki wodnej o znaczeniu ponadregionalnym stanowią zasadniczy punkt międzynarodowej koordynacji.

1. Zmiany morfologiczne wód powierzchniowych

Problem:

- Przekształcenia hydromorfologiczne wód płynących, które uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych dla biologicznych elementów jakości oraz naruszają siedliska z odpowiednimi tarliskami oraz obszarami wzrostu ryb i krągłoustych (Cyclostomata) oraz innych organizmów wodnych w docelowych obszarach ich wędrówek.
- Budowle poprzeczne na wodach płynących wzniesione w związku z produkcją energii, ochroną przeciwpowodziową i regulacją odpływu, które zaburzają linearną drożność cieków dla typowych organizmów wodnych w dorzeczu Odry oraz utrzymanie przepływów nienaruszalnych, a także utrudniają naturalny reżim sedymentacyjny i transport rumoszu.

Koordynacja w ramach sporządzania planu gospodarowania wodami oraz programów działań na poziomie Międzynarodowego Obszaru Dorzecza Odry uwzględniać będzie:

- opracowanie wymagań oraz priorytetów w celu przywrócenia linearnej ciągłości oraz stworzenia naturalnych struktur morfologicznych dla typowych organizmów wodnych w Odrze oraz w odpowiednich dopływach,
- odtworzenie siedlisk z odpowiednimi tarliskami oraz obszarami wzrostu ryb i krągłoustych w Odrze oraz w odpowiednich dopływach,
- rozbudowa oraz utrzymanie cieków wodnych oraz dróg wodnych zgodnie z celami gospodarowania wodami.

2. Znaczące zanieczyszczenia wód powierzchniowych

Problem:

- Znaczące zanieczyszczenie wód powierzchniowych substancjami biogennymi i szkodliwymi pochodzącymi ze źródeł punktowych i obszarowych, które uniemożliwia osiągnięcie celów środowiskowych jednolitych części wód na MODO.

Koordynacja w ramach sporządzania planu gospodarowania wodami oraz programów działań na poziomie Międzynarodowego Obszaru Dorzecza Odry uwzględniać będzie:

- redukowanie zanieczyszczenia substancjami biogennymi i szkodliwymi wód powierzchniowych w dorzeczu Odry oraz wód przejściowych Zalewu Szczecińskiego poprzez ustalanie odpowiednich działań służących osiągnięciu celów środowiskowych dla istotnych wód MODO,
- ustalenie celów redukcji z uwzględnieniem wymogów w zakresie ochrony wód morskich oraz działań służących przyszłej redukcji emisji substancji biogennych do wód powierzchniowych MODO.

Przy analizowaniu istotnych problemów gospodarki wodnej na MODO uwzględniane są również skutki zmian klimatu oraz ewentualne działania dostosowawcze.

II. Inne problemy gospodarki wodnej o znaczeniu regionalnym

Oprócz wymienionych wyżej problemów o znaczeniu ponadregionalnym dla całego MODO (punkt I), których rozwiązanie powinno być uzgodnione na poziomie międzynarodowym, w dorzeczu Odry występują również inne istotne problemy gospodarki wodnej o charakterze regionalnym, które muszą być opracowywane na płaszczyźnie regionalnej bądź wewnątrzpaństwowej, w przypadku których pomocna może być jednak wymiana informacji na poziomie międzynarodowym. Do tych problemów należą m.in.:

1. obniżenie zwierciadła wód podziemnych w wyniku poboru wód,
2. niedostateczny stopień oczyszczania odprowadzanych ścieków w stosunku do stanu techniki oraz celów środowiskowych RDW WE w regionalnych zlewniach cząstkowych,
3. negatywne skutki dla środowiska wynikające z działalności czynnych oraz wyłączonych z eksploatacji kopalni węgla brunatnego, w szczególności dla wód podziemnych,
4. regionalne zanieczyszczenie wód podziemnych pestycydami lub substancjami biogennymi, głównie w wyniku emisji azotu lub azotanów ze źródeł obszarowych pochodzenia rolniczego,
5. punktowe zanieczyszczenia wód podziemnych, spowodowane starymi składowiskami odpadów oraz górnictwem o znaczeniu regionalnym,
6. ochrona, względnie zmniejszenie negatywnych skutków regionalnych w przypadku wystąpienia powodzi lub suszy.

Załącznik 2 Instytucje właściwe do kontaktu w ramach konsultacji społecznych dokumentów na poziomie krajowym (poziom B) w dorzeczu Odry w Polsce, Niemczech i Republice Czeskiej

Państwo	Odpowiedzialne władze	Dokumenty dostępne:		Stanowiska można kierować do:
		w wersji elektronicznej	w wersji papierowej do wglądu	
Rzeczpospolita Polska (PL)	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (PGW WP KZGW)	http://apgw.gov.pl/	PGW WP KZGW ul. Grzybowska 80/82 00-844 Warszawa	PGW WP KZGW ul. Grzybowska 80/82 00-844 Warszawa wydzial.kzp@wody.gov.pl
	Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (MGMiŻŚ)	https://www.gov.pl/web/gospodarkamorska	MGMiŻŚ ul. Nowy Świat 6/12 00-400 Warszawa	MGMiŻŚ ul. Nowy Świat 6/12 00-400 Warszawa
epublika Federalna Niemiec (DE)	Ministerstwo Rolnictwa, Środowiska i Ochrony Klimatu Brandenburgii (Wydział 2 – Woda i ochrona gleby)	https://www.mluk.brandenburg.de/info/wrrl-zweite-anhoerung	Ministerium für Landwirtschaft, Umwelt und Klimaschutz des Landes Brandenburg Henning-von-Tresckow-Str. 2-13 14467 Potsdam	Ministerium für Landwirtschaft, Umwelt und Klimaschutz des Landes Brandenburg Henning-von-Tresckow-Str. 2-13 14467 Potsdam Referat.22@mluk.brandenburg.de
	Ministerstwo Rolnictwa i Środowiska Meklemburgii-Pomorza Przedniego	http://www.wrrl-mv.de/index_bekanntmachungen.htm	Landesamt für Umwelt, Naturschutz und Geologie Mecklenburg-Vorpommern Goldberger Straße 12 18273 Güstrow	Landesamt für Umwelt, Naturschutz und Geologie Mecklenburg-Vorpommern Goldberger Straße 12 18273 Güstrow wrrl@lung.mv-regierung.de

Państwo	Odpowiedzialne władze	Dokumenty dostępne:		Stanowiska można kierować do:
		w wersji elektronicznej	w wersji papierowej do wglą-du	
	Saksońskie Ministerstwo Energii, Ochrony Klimatu, Środowiska i Rolnictwa	http://www.umwelt.sachsen.de/umwelt/wasser/5682.htm	Sächsisches Landesamt für Umwelt, Landwirtschaft und Geologie Zur Wetterwarte 11 01109 Dresden Landratsamt Görlitz Außenstelle Löbau Umweltamt Georgewitzer Str. 52 02708 Löbau	Sächsisches Landesamt für Umwelt, Landwirtschaft und Geologie Abteilung 4: Wasser, Boden, Wertstoffe Postfach 54 01 37 01311 Dresden abt4.lflulg@smul.sachsen.de
Republika Czeska (CZ)	Ministerstwo Środowiska Ministerstwo Rolnictwa	http://www.mzp.cz/cz/aktualni_informace_v_planovani http://eagri.cz/public/web/mze/voda/	Ministerstvo zemědělství Těšnov 17 117 05 Praha 1	Ministerstvo zemědělství Odbor vodohospodářské politiky a protipovodňových opatření Těšnov 17 117 05 Praha 1 pp@mze.cz